

NOKUTs tilsynsrapporter

Fotografi

Vesentlig endring av allerede godkjent fagskoletilbud ved Norsk
fotofagskole AS

September 2015

NOKUT

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling ved fagskolene. Dette gjør vi blant annet ved å godkjenne nye fagskoletilbud. Fagskoleutdanning er en yrkesrettet utdanning på et halvt til to år, som bygger på videregående skole eller tilsvarende realkompetanse. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT. Alle fagskoletilbud må tilfredsstillе nasjonale kvalitetsstandarder. NOKUT godkjenner også institusjonenes interne system for kvalitetssikring.

Tilbyder/Utdanningssted:	Norsk fotofagskole AS
Endring:	Endring av navnet på fagskoleutdanningen «fagfotograf» til «fotografi», samt endringer i studieplanen
Nivå/fagskolepoeng:	120
Undervisningsform:	Stedbasert
Sakkyndige:	Jon Petter Evensen Peder Songedal
Dato for vedtak:	15.09.2015
NOKUTs saksnummer	15/140

Forord

Fagskoleutdanning er yrkesrettet utdanning som bygger på fullført videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Fagskoleutdanning har et omfang på minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT.

Vurderingsprosessen starter med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av et utdanningstilbud. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering, for å avklare om forutsetningene er til stede for videre behandling jevnfør fagskoletilsynsforskriften § 3-1. I den innledende vurderingen ser NOKUT blant annet på om styringsordning og reglement er tilpasset utdanningstilbudet og om tilbyder har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring.

Søknader som tilfredsstillende forutsetningene for behandling blir videre vurdert av eksterne, uavhengige sakkyndige oppnevnt av NOKUT. De sakkyndige vurderer søknaden opp mot de faglige kravene i fagskoletilsynsforskriften §§ 3-2 – 3-8.

Til den sakkyndige vurderingen har NOKUT oppnevnt:

- Jon Petter Evensen
- Peder Songedal

Når de sakkyndige har funnet at ett eller flere av de faglige kriteriene ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, sendes et utkast til tilsynsrapport (kapittel 3 i denne rapporten) til tilbyder for kommentarer. Tilbydere kan da påpeke mangler eller misforståelser i de sakkyndiges innstilling. NOKUT tillater i tillegg mindre justeringer. De sakkyndige vurderer tilbakemeldingen fra tilbyder, før NOKUT konkluderer og fatter endelig vedtak.

I denne rapporten er alle vurderingene som danner grunnlag for godkjenningen samlet. Tilbyder plikter å gjennomføre utdanningstilbudet slik det fremgår av denne rapporten og søknaden som ligger til grunn. Studenter kan lese rapporten for å få inntrykk av hvilken utdanningskvalitet de kan forvente. Yrkeslivet og andre samfunnsgrupper kan også orientere seg om den sluttkompetansen studentene sitter igjen med, og innholdet i utdanningen.

NOKUT, 15. september 2015

Terje Mørland
direktør

Innhold

1	Informasjon om søkeren	1
1.1	Informasjon om tilbyder og utdanningen	1
2	Innledende vurdering	1
2.1	Oppsummering	2
2.2	Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	2
2.3	Konklusjon etter innledende vurdering	3
3	Sakkyndig vurdering av utdanningen	4
3.0	Oppsummering	4
3.1	Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	4
3.2	Læringsutbytte (§ 3-2)	6
3.3	Utdanningens innhold og oppbygning (§3-3).....	7
3.4	Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4).....	11
3.5	Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5).....	12
3.6	Eksamen og sensur (§ 3-6)	14
3.7	Infrastruktur (§ 3-7)	16
3.8	Konklusjon etter sakkyndig vurdering	16
4	Tilsvarsrunde	17
4.1	Søkerens tilbakemelding.....	18
4.2	Sakkyndig tilleggsvurdering.....	20
4.3	Endelig konklusjon fra sakkyndig komité	20
5	Vedtak	21
6	Dokumentasjon	21
	Vedlegg 1:.....	22

1 Informasjon om søkeren

1.1 Informasjon om tilbyder og utdanningen

Norsk fotofagskole AS søkte NOKUT 15. februar 2015 om godkjenning av vesentlig endring av utdanningstilbudet *fagfotograf*. Utdanningen er på 120 fagskolepoeng som gis på heltid over 2 år. Undervisningen vil gis i Trondheim ved Norsk fotofagskoles lokaler. Utdanningen ble godkjent 26. juni 2007, jf. NOKUTs sak nr 06/133.

Norsk fotofagskole AS har søkt om endring av utdanningens navn og studieplan. Som følge av endring i studieplan er også læringsutbyttebeskrivelser, emneorganisering og vitnemål justert. Det er i tillegg foretatt endringer i kvalitetssikringssystemet.

Søker har 4 godkjente fagskoleutdanninger:

- Fagfotograf - 120 fagskolepoeng
- Makeup og styling – 90 fagskolepoeng
- Kunstfotografi - 60 fagskolepoeng
- Kunstfotografi - 120 fagskolepoeng

NOKUT har gjennomgått søkers hjemmesider, www.fotofagskolen.no/. På hjemmesidene gir tilbyder informasjon om utdanningen for hvilken de har søkt godkjenning om endring. Informasjonen er ikke i samsvar med søknadens innhold og godkjenningsstatus i NOKUT, siden de har tatt i bruk det nye navnet før godkjenning av endring. Det som står på hjemmesidene om tidligere godkjente utdanninger og opptakskrav til utdanningene stemmer overens med informasjonen NOKUT har. Hjemmesidene inneholder ikke informasjon som kan føre til misforståelse om bruk av fagskolebegrepet.

2 Innledende vurdering

Teksten i dette kapittelet er NOKUTs administrative vurdering av de grunnleggende forutsetningene som må være oppfylt for kunne tilby fagskoleutdanning. Noen av kravene vurderes både av NOKUTs administrasjon, og den sakkyndige komiteen. Der det forekommer «vi» i kapittel 2, er det et uttrykk for NOKUTs administrasjon. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforskriften.

Vi gjør oppmerksom på at vurderingen av tidligere godkjente kvalitetssikringssystem, styringsordninger og reglement vil være begrenset. NOKUT kan derfor senere påpeke feil og mangler dersom vi ved et fremtidig gjennomsyn avdekker det, selv om vi i denne søknadsrunden skulle finne at kvalitetssikringssystem, styringsordninger og/eller reglement tilfredsstillt kravene.

2.1 Oppsummering

Norsk fotofagskole AS fikk grunnleggende forutsetninger for tilbydere av fagskoleutdanning vurdert av NOKUT senest 4. juli 2014 (NOKUTs sak 14/55), ved endring av utdannelsen *makeup og styling*. Vi har derfor ikke gjort en grundig gjennomgang av dokumentene denne gang, og de eksemplene på mangler vi har avdekket er ikke å anse som uttømmende. Vi har latt søknaden gå videre til sakkyndig vurdering siden søknaden dreier seg om en endring av allerede godkjent fagskoletilbud. Vi forventer at Norsk fotofagskole AS tar til følge vår vurdering nedenfor av styrevedtekter, kvalitetssikringsystem, årsrapport og reglement.

2.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

2.2.1 Krav i fagskoleloven med forskrifter

- (1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:
- a) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.
 - b) System for kvalitetssikring
 - c) Organisasjon og ledelse. Det er tilbyders styre som er ansvarlig for utdanningen.
 - d) Studentenes læringsmiljø og rettigheter.
 - e) Vitnemål.
 - f) Reglement. Reglementet skal fastsette studentenes rettigheter og plikter, og være utformet slik at det sikrer lik og upartisk behandling.
 - g) Klageinstans. Styret selv fastsetter regler for klagebehandling. Minst én student skal være medlem i klageinstansen.

Vurdering

System for kvalitetssikring

Tilbyder fikk sitt system for kvalitetssikring godkjent av NOKUT 18. august 2010, jf. NOKUTs sak 10/138.

I fagskoletilsynsforskriften av 12. desember 2013 stilles det tydeligere krav til systembeskrivelsen, og til at tilbyder skal sette mål for kvaliteten i utdanningen. Vi har vurdert om systembeskrivelsen på en tilfredsstillende måte ivaretar de nye kravene. Vi har også vurdert om årsrapporten tilfredsstillende bestemmelsene § 5-1 (5) med merknader.

Kravene til system for kvalitetssikring er ikke tilfredsstillende oppfylt. Tilbyder har lagt ved en oversikt over system for kvalitetssikring og en årsrapport fra 2013. I systembeskrivelsen er det presentert en periodeplan (et årshjul) for kvalitetssikring og evalueringer hvor både studenter, tidligere studenter, skolens undervisnings- og administrative personale, og eksterne interesser/yrkesfeltet er med. Dette synes godt, men det er i liten grad konkretisert hvordan tilbakemeldingene blir innhentet. Aktuelle analyser og tiltak er kun summarisk gjort rede for. Vi vil på generelt grunnlag anbefale at tilbyder gjør rede for hvilke indikatorer som blir besvart fra de enkelte grupper og hvordan informasjonen blir hentet inn. I årsrapporten skal tilbyder gjøre rede for analyse av tilbakemeldingene og vise hvilke konkrete tiltak som eventuelt blir iverksatt på grunnlag av dette. Vi forventer at dette blir fulgt opp.

Organisasjon og ledelse

NOKUT har tidligere funnet styringsordningen tilfredsstillende, jf. NOKUTs sak 10/138. Det må presiseres i styrevedtektene at ansattes representant og studentrepresentant har møterett i tillegg til tale- og forslagsrett i de tilfeller styret behandler saker av betydning for gjennomføringen av godkjent fagskoleutdanning.

Studentenes læringsmiljø og rettigheter

Søknaden dokumenterer på en tilfredsstillende måte hvem som har ansvar for de oppgaver som er beskrevet i fagskoleloven § 4, og som påvirker studentenes rettigheter. Det kommer tydelig frem at styret har det overordnede ansvaret for studentenes læringsmiljø.

Vitnemål

Tilbyders mal for vitnemål inneholder all nødvendig informasjon. Vitnemålet tilfredsstiller kravene i fagskoleloven med forskrifter.

Reglement

NOKUT har tidligere funnet reglementet tilfredsstillende, jf. NOKUTs sak 10/138.

Tilbyders reglement tilfredsstiller ikke kravene i fagskoleloven og tilhørende forskrifter vedrørende bestemmelsene om klageadgang. Se neste punkt.

Klageinstans

I fagskoletilsynsforskriften stilles det krav om at det skal være en studentrepresentant med personlig vara i klageinstansen. Det går klart frem av styrevedtektene § 11 at styret selv er ansvarlig for å behandle klager, og kan oppnevne en særskilt klagenemnd. I følge tilbyders reglement § 6 er en særskilt klagenemnd angitt som klageinstans. Det er ikke samsvar mellom dokumentene, og tilbyder må gjøre klart hva som er gjeldende. Det er angitt at en studentrepresentant med stemmerett er medlem av klagenemnden, men forskriften krever at denne skal ha personlig vara. Styrevedtektene må vise at studentrepresentanten har personlig vara når styret behandler klager selv.

Konklusjon

Nei, kravene er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- ta inn i styrende dokumenter at studentrepresentanten i klageinstansen skal ha personlig vara.
- ta inn i styrevedtektene at ansattes representant og studentrepresentant har møterett i tillegg til tale- og forslagsrett i de tilfeller styret behandler saker av betydning for gjennomføringen av godkjent fagskoleutdanning.
- utarbeide årsrapport hvor det i større grad går frem at tilbyder griper fatt i tilbakemelding på kvalitet fra de forskjellige gruppene av informanter.

Tilbyder bør konkretisere hvilke indikatorer på kvalitet som det innhentes tilbakemelding på, og hvordan dette blir registrert.

2.3 Konklusjon etter innledende vurdering

Søknaden går videre til sakkyndig vurdering.

Som nevnt innledningsvis går søknaden videre til sakkyndig vurdering selv om det er noen punkter som må rettes opp. Vi forventer at dette gjøres snarest.

3 Sakkyndig vurdering av utdanningen

Teksten i dette kapittelet er de sakkyndiges vurdering. Der det forekommer «vi», er det et uttrykk for de sakkyndige. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforskriften.

3.0 Oppsummering

Norsk Fotofagskole (NFFS) har levert en ryddig og oversiktlig søknad.

Tilbyder begrunner søknaden om navnendring fra *fagfotograf* til *fotografi* med behovet for å tydeliggjøre utdanningstilbudets innhold og profil.

Fotografiet har vært i en rivende utvikling både teknologisk og bruksmessig, dette gjenspeiles ikke i pensumet. Det bærer heller preg av tiden før den digitale revolusjonen. Pensum må derfor gjøres mer relevant for den hverdagen studentene vil møte i yrkeslivet.

Tilbyder begrunner i søknaden endringene i studiet med behovet for å klargjøre innholdet, oppbyggingen og oppfatningen av studietilbudet. Vi vurderer at tilbyder i beskrivelsen av studietilbudet *fotografi* og studieplanen ikke lykkes med å være konkrete og tydelige på innhold, struktur og indre sammenheng.

3.1 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

3.1.1 Opptak

(1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:

- a) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.

Vurdering

Formelle opptakskrav er fullført treårig videregående opplæring, studieprogrammet medier og kommunikasjon eller kunst og formgivningsfag.

Tilbyder beskriver aktuell praksis og/eller relevant utdanning for realkompetansevurdering slik:

- Foto/kunst arbeidspraksis og/eller annen relevant praksis som for eksempel: Egen fotografisk næring, fotokunstprosjekter, eiendomsfoto, pressefoto arbeid i avis eller militæret, avansert amatør fotograf, fotoklubbaktivitet.
- Kurs og workshop fra hele eller deler av fagfeltet

- Linjer/fag fra Videregående skole - Folkehøgskoler, Fagskoler, og andre norske eller utenlandske utdanninger med relevante fag.

Vi vurderer at de formelle opptakskravene og kravet til realkompetansevurdering er riktig bakgrunn for opptak til utdanningen, er etterprøvbare og ivaretar søkerens rettigheter.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.1.2 Samarbeid med yrkesfeltet

(2) Tilbyder skal samarbeide med aktører i yrkesfeltet og delta i faglige nettverk som sikrer at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet.

Vurdering

Utover bruken av gjestelærer i undervisningen (10 % stilling), eksterne sensorer på eksamen og ekskursions/reiser til festivaler inneholder ikke søknaden ytterligere beskrivelse av kontakt eller formaliserte samarbeidsavtaler med yrkesfeltet. Vi forstår at dette kan være fordi utdanningen allerede er godkjent og at samarbeid da ble vurdert tidligere.

Vi vurderer imidlertid at en praktisk håndverksutdanning som dette må ha tett kontakt med bransjen og yrkesfeltet for å sikre at læringsutbyttet studentene har etter endt utdanning er i tråd med yrkesfeltets behov for kompetanse, slik det beskrives under § 4-6 Samarbeid med yrkesfeltet i fagskoletilsynsforordningen. Og ettersom tilbyder nå gjør endringer i utdanningens innhold, ønsker vi å se samarbeidsavtaler som sikrer at det aktuelle læringsutbyttet er relevant, og vil oppdateres med innspill fra aktører i yrkesfeltet for å sikre stadig relevans.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må dokumentere formelle samarbeidsavtaler med yrkesfeltet.

3.1.3 Standarder, konvensjoner og avtaler

(3) Utdanninger som reguleres av nasjonale eller internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler skal tilfredsstillende kravene i disse.

Beskrivelse

Dette kravet er ikke vurdert, fordi utdanningen ikke reguleres av nasjonale eller internasjonale standarder, konvensjoner eller avtaler.

3.1.4 Praksisavtaler

(4) For utdanninger med praksis skal det foreligge avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

Beskrivelse

Dette kravet er ikke vurdert, fordi utdanningen ikke har praksis.

3.1.5 Fagskolepoeng og arbeidsmengde

(5) Utdanningen skal ha et omfang av 30, 60, 90 eller 120 fagskolepoeng.

(6) Det totale antall arbeidstimer for studentene skal normalt være mellom 1500-1800 timer per år.

Vurdering

Utdanningen i *fotografi* skal gjennomføres som et toårig heltidsstudium. I studieplanens oversikt over omfang og arbeidsmengde oppgis totalomfanget til å være 3000 timer. Det fremgår tydelig hvordan timene fordeler seg på *Lærerstyrt undervisning - Forelesninger* 580 timer, *Praksisbasert undervisning og veiledning* 1000 timer, *Oppgaveløsninger* 1170 timer og *Eksamens- Avgangsutstilling* 250 timer. Arbeidsmengde og timefordeling virker fornuftig fordelt på emner og i semestrene. Tilbyders fremstilling gir en fordeling mellom lærerstyrt og praksisbasert undervisning på 1580 timer, og egenarbeid i form av oppgaveløsning, arbeid med eksamen og utstillinger på 1420 timer. Balansen mellom undervisning, oppgaveløsning, praksis og veiledning vurderer vi til å være riktig i en praktisk utdanning som *fotografi*.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.2 Læringsutbytte (§ 3-2)

Utdanningen skal gi ett samlet læringsutbytte som er relevant for yrkesfeltet. Læringsutbyttet skal beskrive kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse som studentene oppnår etter fullført utdanning, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

3.2.1 Vurdering

Vi vurderer læringsutbyttet som relevant for yrkesfeltet. Nivået er mulig å kjenne igjen fra de generelle beskrivelsene på NKR nivå 5.2, *Fagskole 2*.

Læringsutbyttebeskrivelsen er delt inn i kategoriene *kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse*.

Læringsutbyttet «- kan vurdere eget fotografisk arbeid i forhold til regler for publisering av bilder i forskjellige medier, åndsverksloven og andre lover som regulerer personvern i forhold til fotografi og kunstnerisk praksis.» bør flyttes ned under kategorien ferdigheter.

Læringsutbyttet «- kan oppdatere sin fotofaglige kunnskap på ny software og fototeknisk utstyr.» bør flyttes ned under generell kompetanse.

De øvrige beskrivelsene er plassert i riktig kategori.

Vi vurderer nivået til å være tilfredsstillende. Læringsbyttebeskrivelsen er utformet i tråd med NKR. Den er egnet til å kommunisere utdanningens faglige innhold og profil til aktører i yrkesfeltet og andre utdanningsinstitusjoner. Læringsutbyttebeskrivelsen er egnet til å skille mellom ulike studier.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør

- flytte læringsutbyttet «- kan vurdere eget fotografisk arbeid i forhold til regler for publisering av bilder i forskjellige medier, åndsverksloven og andre lover som regulerer personvern i forhold til fotografi og kunstnerisk praksis.» ned under kategorien ferdigheter
- flytte læringsutbyttet «- kan oppdatere sin fotofaglige kunnskap på ny software og fototeknisk utstyr.» ned under generell kompetanse

3.3 Utdanningens innhold og oppbygning (§3-3)

3.3.1 Utdanningens navn

(1) Utdanningens navn skal være dekkende for innholdet og det læringsutbyttet utdanningen gir.

Vurdering

Tilbyder ønsker å endre navnet på utdanningen fra *fagfotograf* til *fotografi* og begrunner dette med at søkere og potensielle studenter misforstår og feiltolker yrkestittelen *fagfotograf*.

Vi vurderer at navnet *fotografi* er mer egnet til å beskrive innholdet i studiet og utdanningen enn yrket studentene utdanner seg til. Gjennom utdanningen jobber man med fotografi i ulike sjangre og man blir fotograf etter endt utdanning.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.3.2 Utdanningens innhold

(2) Utdanningens innhold skal være egnet for å nå læringsutbyttet.

Vurdering

Utdanningen er en fagskoleutdanning med et omfang på 120 fagskolepoeng, gitt over to år på heltid. Tilbudet retter seg til søkere som kommer rett fra videregående skole eller søkere med realkompetanse som ønsker en utdanning som fotograf.

I utdanningen skal kandidatene få den kunnskapen, de ferdighetene og den generelle kompetansen som fotograffaget og yrkesfeltet krever, og som gjør dem i stand til å drive en profesjonell fotografvirksomhet. Vi har vurdert utdanningens overordnede læringsutbytte som tilfredsstillende, jf. kapittel 3.2 Læringsutbytte, og kan tro at utdanningen vil lede til dette læringsutbyttet, men for å sikre yrkesrelevans må tilbyder gjøre endringer i utdanningens innhold.

Vi vurderer at pensumoversikten er lite egnet til å vurdere den litteraturen studentene helt konkret skal kjenne og forholde seg til gjennom utdanningen. Tilbyder beskriver selv at lærestoffet er sammensatt og består av tekst, illustrasjoner, fotografier og film uten at det på en tydelig måte fremkommer i oversikten over pensum, referanselitteraturen og annet lærestoff, hvilke deler av pensum det er som knyttes til enkeltemner og kurs i utdanningen.

Fotografiet har vært i en rivende utvikling både teknologisk og bruksmessig, dette gjenspeiles ikke i pensumet. Det bærer heller preg av tiden før den digitale revolusjonen. Pensum må derfor gjøres mer relevant for den hverdagen studentene vil møte i yrkeslivet.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må sørge for å oppdatere pensum med teori som er oppdatert og relevant i forhold til utviklingen i faget.

3.3.3 Utdanningens emner

(3) De ulike emnene skal til sammen bidra til at studentene oppnår utdanningens totale læringsutbytte.

Tilbyder beskriver *Teknikk* som kunnskap om de fotografiske verktøyene og evnen til å kontrollere prosessen og resultatet; *Estetikk* som kunnskap om det visuelle språket og bruken av det for å engasjere og kommunisere med i bilder; og *Kommunikasjon* som kunnskap om prosessene som utvikler budskap og innhold, som grunnleggende i den pedagogiske modellen og som en overordnet målsetning i utviklingen av emnene i utdanningen.

Utdanningen bygger på fem emner. Disse er Teknikk og Postproduksjon; Temabaserte Prosjekter; Teori og Estetikk; Sjangervalgt Prosjekt og Portfolio og Egen Praksis. De tre emnene Teknikk og

Postproduksjon; Temabaserte Prosjekter, Teori og Estetikk, er vesentlige elementer i utdanningen og beskrives med en utvikling fra innføringsnivå i første semester til mer avansert nivå i andre og tredje semester. Emnet Sjangervalgt Prosjekt inngår i studiets tredje og fjerde semester.

Læringsutbyttet for emnene *Teknikk og Postproduksjon 1, 2 og 3* dekker de fotografiske og tekniske verktøyene som en forventes å mestre som yrkesfotograf.

Læringsutbyttet for emnene *Temabaserte Prosjekter 1 og 2* dekker de vanligste fotografiske sjangrene, kreative prosesser og prosjektutvikling.

Læringsutbyttet for emnene *Teori og Estetikk 1, 2 og 3* dekker overordnede etiske problemstillinger i media, fotografi og innenfor kunstfeltet. Emnet behandler også kulturelle og historiske referanser og målet er å plassere fotografisk praksis inn i et historisk og samfunnsmessig perspektiv, og kandidatene skal utvikle analytiske evner og kritisk sans gjennom undervisning i bilde og tekst analyse.

Læringsutbyttet for emnene *Sjangervalgt Prosjekt 1 og 2* skal gi en dypere forståelse av de fotografiske sjangrene, bidra til at kandidatene utvikler en fotografisk identitet og bevisstgjøres i forhold til praksisfeltet.

Læringsutbyttet for menet *Portfolio og Egen Praksis* dekker prinsipper for bedriftsetablering, forretningsplan, analyse av marked, lover og regler for egen praksis, søknadsskriving og prosjektbeskrivelse, promotering og nettverksbygging.

Vi vurderer utdanningens emner som gode, relevante og riktig vektet og vil bidra til at studentene oppnår utdanningens totale læringsutbytte.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.3.4 Studieplanen

(4) Studieplanen skal tydelig vise utdanningens innhold og oppbygning.

Vurdering

Studieplanen er ordnet i disse elleve hovedpunktene:

- Innledning
- Pedagogisk modell
- Omfang og arbeidsmengde
- Skjematisk kart over utdanningsløpet
- Beskrivelse av indre sammenheng
- Opptakskrav
- Læringsutbyttebeskrivelser for utdanningen
- Undervisningsformer og læringsaktiviteter
- Arbeidskrav og vurderingsordninger
- Emnebeskrivelser

- Litteraturliste/læremidler

Studieplanens innledning er en beskrivelse av utviklingen i fotofaget i dag og lite konkret på studiets innhold.

Tilbyder veksler gjennom studieplanen mellom *fotograf* og *fotografi* som navn på utdanningen. Dette vurderer vi som uheldig og forvirrende. Studieplanen skal være lett forståelig og tilbyder må derfor være konsekvent og tydelig i begrepsbruken.

Tilbyder bruker engelske sjangerbeskrivelser som *editorial*, *fashion* og *lifestyle* i beskrivelsen av den pedagogiske modellen, skjematisk kart over utdanningsløpet og i emnebeskrivelser. Komiteen anbefaler tilbyder å bruke norske uttrykk som *journalistikk* eller *redaksjonelt*, *mote* og *livsstil*.

Tilbyder kunne med fordel ha strukturert studieplanen slik at beskrivelsen av hvert semester/emne kommer tidligere i dokumentet, slik at det blir tydeligere for studentene hva læringsutbyttet skal være, hvilke kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse de kan forvente å utvikle og besitte etter endt utdanning (slik det beskrives på vitnemålet). Hvilke arbeids- og undervisningsformer som benyttes. Helt konkret hvor mange og hvilken type arbeidskrav studentene skal gjennomføre i semesteret/emnet, og hvordan arbeidskravene vurderes for å kvalifisere til videre studier/eller som en del av den avsluttende eksamen (slik det beskrives i NFFS' reglementet punkt 3. *Emne vurdering* [sic]).

Under tittelen *Beskrivelse av indre sammenheng* kunne for eksempel tilbyder kortet ned beskrivelsene av hvordan de enkelte emnene og semestrene bygger på hverandre.

Som diskutert under punkt 3.3.2 ovenfor må tilbyder sørge for en oppdatert og tydelig pensumoversikt knyttet til de enkelte emner i utdanningen.

På tross av merknadene over vurderer vi at det er sannsynlig at kandidatene oppnår utdanningens læringsutbytte gjennom det undervisningsopplegget som tilbyder beskriver i studieplanen, og dermed blir i stand til å starte opp og drive en profesjonell fotografvirksomhet.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- omarbeide studieplanen til å bli mer konkret både i innledningen, i beskrivelse av studiets struktur, innhold i emner og pensum.
- bli konsekvent i bruken av begrepene *fotografi* og *fotograf* i studieplanen for å tydeliggjøre om man beskriver innholdet i studiet eller yrke.

3.4 Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4)

3.4.1 Veiledning og oppfølging

(1) Utdanningen skal ha et pedagogisk opplegg som sikrer god veiledning og oppfølging av studentene både som gruppe og individ.

Vurdering

I studieplanen beskrives forskjellige undervisningsformer og læringsaktiviteter. Utdanningen er bygget opp rundt klasseromsundervisning, praktiske demonstrasjoner, workshops, veiledning og prosjektarbeid (individuell og i gruppe). Men det er ikke spesifisert i studieplanen eller i beskrivelsen av enkeltemner hvordan veiledningen skal planlegges og gjennomføres, eller hvor mye tid som er satt av til veiledning av studentene.

Det er derfor vanskelig å gjøre en god vurdering av dette punktet ut i fra tilbyders søknad. I studieplanen er beskrivelsen av undervisningsformer og læringsaktiviteter generelle. Ut i fra beskrivelsen av timefordelingen, hvor 1000 timer av totalt 3000 timer er avsatt til *praksisbasert undervisning og veiledning*, virker tidsressursen avsatt fornuftig i forhold til veiledning og oppfølging.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må tydeligere beskrive i studieplanen og i beskrivelsen av enkeltemner hvordan veiledningen skal planlegges og gjennomføres, eller hvor mye tid som er satt av til veiledning av studentene.

3.4.2 Undervisningsformer og læringsaktiviteter

(2) Undervisningsformer og læringsaktiviteter, herunder eventuell praksis, skal være tilpasset læringsutbyttet som skal oppnås.

Vurdering

Tilbyder legger stor vekt på en praktisk tilnærming til faget, og undervisningsformer og læringsaktiviteter er varierte og egnet til å gi studentene det læringsutbyttet tilbyder beskriver i studieplanen.

Generelt er beskrivelsen av undervisningsformer og læringsaktiviteter i utdanningstilbudet *fotografi* fragmentert, og kunne med fordel ha vært samlet og bedre strukturert slik at den indre sammenhengen i tilbudet ble tydeligere for potensielle søkere og studenter.

Tilbyder har ikke lagt opp til å ha praksis som del av utdanningen. Vi vurderer at det hadde vært en betydelig styrking av studietilbudet om studentene hadde praksisplass i bedrift og anbefaler tilbyder å etablere en praksisordning. Praksis vil bidra til at studentene får kontakter i bransjen og realistisk praktisk erfaring utenfor skolen.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør

- samle og strukturere beskrivelsen av undervisningsformer og læringsaktiviteter i utdanningstilbudet *fotografi* slik at den indre sammenhengen i tilbudet ble tydeligere for potensielle søkere og studenter
- inkludere praksis i bedrift som en del av utdanningen

3.5 Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5)

3.5.1 Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse

(1) Undervisningspersonalets sammensetning og samlede kompetanse skal være tilpasset utdanningen slik den er beskrevet i studieplanen. Undervisningspersonalet må samlet ha følgende kompetanse:

- a) Formell utdanning minst på samme nivå som det undervises i, innen det aktuelle fagområdet eller nærliggende fagområder. For nye fagområder der det ennå ikke tilbys tertiær utdanning, kan langvarig yrkespraksis erstatte formell utdanning.
- b) Pedagogisk kompetanse relevant for utdanningen. Minst én person skal ha formell pedagogisk utdanning og erfaring, og et særlig ansvar for utdanningens pedagogiske opplegg.
- c) Digital kompetanse relevant for utdanningen.
- d) Relevant og oppdatert yrkeserfaring.

Vurdering

Kravspesifikasjonen inneholder krav til undervisningspersonalet om formell, eventuelt realkompetansevurdert utdanning, pedagogiske kvalifikasjoner, digital kompetanse og yrkeserfaring som er høyere enn det nivå det undervises på. Formell utdanning som kvalifiserer er yrkesrettet- og høyere utdanning, bachelor eller master, med fokus på fotomediet. Formell pedagogisk utdanning på samme nivå. Kravet til realkompetanse er flere års erfaring som profesjonell yrkesutøver og tilsvarende erfaring som underviser.

Ut i fra tilbyders kravspesifikasjoner og beskrivelse av undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse, presentert i tabell, virker undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse egnet til å oppfylle det læringsutbyttet som beskrives i studieplanen.

Kravspesifikasjonen inneholder også krav til sensorer, som vi vurderer i kapittel 3.6.2 Sensorenes kompetanse.

Dokumentet mangler forholdstallet mellom faglig personal (i årsverk, ikke antall personer) og studenter. Dette er et krav fra NOKUT og må tilføyes dokumentet. Korrekt forholdstall er det som ble vurdert som tilfredsstillende da utdanningen ble godkjent. Tilbyder må gjerne ha flere årsverk tilknyttet utdanningen enn forholdstallet tilsier, men ikke færre, da det vil medføre dårligere kår for studentene.

Med fagskoletilsynsforskriften av 2013, kom krav om at alle utdanninger skal ha minst én person med formell pedagogisk utdanning og erfaring, og et særlig ansvar for utdanningens pedagogiske opplegg. Utdanningen ble godkjent før fagskoletilsynsforskriften trådte i kraft og pedagogisk ansvarlig og opplegg har derfor ikke blitt vurdert tidligere. Tilbyder må sende NOKUTs *Tabell 2: Informasjon om den pedagogisk ansvarlige* for vurdering.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- inkludere forholdstallet mellom faglig personal og studenter
- sende informasjon om utdanningens pedagogiske ansvarlige og det pedagogiske opplegget, i form av NOKUTs *Tabell 2: Informasjon om den pedagogisk ansvarlige*

3.5.2 Praksisveiledere

(2) For utdanninger med praksis skal eksterne praksisveiledere ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis.

Beskrivelse

Dette kravet er ikke vurdert fordi utdanningen ikke innehar praksis.

3.5.3 Undervisningspersonalets størrelse og stabilitet

(3) Undervisningspersonalet må være stort og stabilt nok til å gjennomføre fastsatte læringsaktiviteter.

Vurdering

3,3 årsverk fordelt på seks personer, hvorav kun en 100% stilling, to 75%, en 50% og tre 10% (en del gjestelærere).

I søknaden gjør ikke tilbyder rede for antallet studenter på utdanningen. I følge *Norsk Fotofagskole Årsrapport 2013* var det 25 studenter på tilbudet *fagfotograf* høsten 2013. Vi er ikke kjent med hva tilbyder fikk godkjent som grense for inntak da utdanningen ble godkjent, men minner om at tilbyder må sørge for å minst ha forholdstall tilsvarende det som tidligere ble vurdert som tilfredsstillende.

Korrekt forholdstall er det som ble vurdert som tilfredsstillende da utdanningen ble godkjent. Det mangler dokumentasjon på forholdstallet mellom faglig personaler og studenter i søknaden. Dette er et krav fra NOKUT og må tilføyes dokumentet.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- dokumentere forholdstallet mellom undervisningspersonale og studenter.

3.5.4 Faglig ansvarlig

(4) Utdanningen skal ha en faglig ansvarlig med formell faglig kompetanse. Faglig ansvarliges oppgave er å sikre at studentene gjennomfører utdanningen som beskrevet i planen og oppnår læringsutbyttet. Faglig ansvarlig må være tilsatt hos tilbyder i minimum 50 prosent stilling.

Vurdering

Faglig leder er ansatt hos tilbyder i 100 prosent stilling og har formell kompetanse innen fotofaget, lang erfaring fra yrkesfeltet og pedagogisk virksomhet.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.6 Eksamen og sensur (§ 3-6)

3.6.1 Eksamens- og vurderingsordningene

(1) Eksamens- og vurderingsordningene skal være egnet til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Vurdering

Tilbyder beskriver i søknaden en rekke vurderingsordninger:

Teknikk og Postproduksjon 1 og 2

For å få emnet bestått må arbeidsbok for semesteret være levert og 80% av oppgavene må være godkjent etter kravspesifikasjonene for oppgavene.

Temabaserte Prosjekter 1 og 2

For å få emnet bestått kreves at alle tematiske hovedoppgavene i emnet er levert og vurdert godkjent etter kravspesifikasjonene for oppgavene.

Teori og Estetikk 1 og 2

For å bestå emnet må semesterprøver være bestått.

Teori og Estetikk 3

For å bestå emnet må Studentfremlegg og Fordypningsoppgave være godkjent.

Sjangervalgt Prosjekt

For å få emnet bestått kreves at hovedoppgavene i emnet er levert og vurdert godkjent etter kravspesifikasjonene for oppgavene.

Portfolio og Egen Praksis

For å bestå emnet må Forretningsplan være godkjent.

Teknisk kompetanse fra Teknisk og Postproduksjon 3 og Portfolio blir vurdert under Eksamen med karaktersetting.

Eksamen

Eksamen består av 3 elementer som karakterettes individuelt:

- Teknisk Eksamen
- Portfolio
- Sjangervalgt Eksamen

Sjangeren valgt til eksamen blir stående som fordypningsretning på vitnemålet.

Vi mener at vurderingsordningen slik den er beskrevet innebærer en kontinuerlig evaluering av studentens arbeider og studieprogresjon, noe som er godt egnet til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.6.2 Sensorenes kompetanse

(2) Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Vurdering

I søknaden beskriver tilbyder kravene til sensorkompetanse til minimum å tilsvare de kravene som stilles til undervisningspersonalet på studiet, i tillegg til å ha minimum to års yrkeserfaring fra fagfeltet. Ved bruk av 2 eksterne sensorer, utdanningens faglig ansvarlige og 2 lærere når eksamen skal vurderes og karakterettes sikres upartisk og faglig kompetent vurdering.

Vi vurderer at kravspesifikasjonene er egnet til å sikre at sensorer for utdanningen er egnet til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.7 Infrastruktur (§ 3-7)

Tilbyder skal ha lokaler, utstyr, informasjonstjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold som er tilpasset utdanningen, og som utgjør et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte.

Vurdering

Søknaden beskriver ikke infrastruktur, men vi forutsetter at tilbyder benytter det som ble vurdert som tilfredsstillende ved utdanningens godkjenning og at de omsøkte endringene ikke medfører behov for endringer i infrastruktur. Tilbyder må si ifra dersom tilfellet er at infrastrukturen eller behovet er endret.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.8 Konklusjon etter sakkyndig vurdering

Utdanningen anbefales ikke godkjent.

Tilbyder må

- dokumentere formelle samarbeidsavtaler med yrkesfeltet.
- sørge for å oppdatere pensum med teori som er oppdatert og relevant i forhold til utviklingen i faget.
- omarbeide studieplanen til å bli mer konkret både i innledningen, i beskrivelse av studiets struktur, innhold i emner og pensum.
- bli konsekvent i bruken av begrepene *fotografi* og *fotograf* i studieplanen for å tydeliggjøre om man beskriver innholdet i studiet eller yrke.
- tydeligere beskrive i studieplanen og i beskrivelsen av enkeltemner hvordan veiledningen skal planlegges og gjennomføres, eller hvor mye tid som er satt av til veiledning av studentene.
- inkludere forholdstallet mellom faglig personal og studenter
- sende informasjon om utdanningens pedagogiske ansvarlige og det pedagogiske opplegget, i form av NOKUTs *Tabell 2: Informasjon om den pedagogisk ansvarlige*
- dokumentere forholdstallet mellom undervisningspersonale og studenter.

Tilbyder bør

- flytte læringsutbyttet «- kan vurdere eget fotografisk arbeid i forhold til regler for publisering av bilder i forskjellige medier, åndsverksloven og andre lover som regulerer personvern i forhold til fotografi og kunstnerisk praksis.» ned under kategorien ferdigheter
- flytte læringsutbyttet «- kan oppdatere sin fotofaglige kunnskap på ny software og fototeknisk utstyr.» ned under generell kompetanse
- samle og strukturere beskrivelsen av undervisningsformer og læringsaktiviteter i utdanningstilbudet *fotografi* slik at den indre sammenhengen i tilbudet ble tydeligere for potensielle søkere og studenter
- inkludere praksis i bedrift som en del av utdanningen

4 Tilsvaarsrunde

NOKUT mottok 28. august 2015 tilbakemelding fra søkeren, på de sakkyndiges vurdering i utkast til tilsynsrapport.

Under presenterer vi søkerens tilbakemelding på den sakkyndige vurderingen, samt de sakkyndiges tilleggsvurdering av de opprinnelig underkjente kravene.

4.1 Søkerens tilbakemelding

Norsk Fotofagskole

NOKUT
Kronprinsgt 9
Postboks 1708 Vika
0102 Oslo

Tilsvaret på rapport fra sakkyndig komite

27.08.2015

Deres ref 15/140-9, Saksbehandler Hilde Øvreness

Viser til rapport fra sakkyndig komité av 17.07.2015. – *søknad om godkjenning av vesentlig endring av allerede godkjent fagskoleutdanning - fagfotograf, 120 fagskolepoeng ved Norsk fotofagskole AS - ny studieplan og endring av navn til Fotografi*. Vi har gått igjennom alle punkter fra sakkyndig komité. Vi har tatt disse til etterretning, gjort en ny gjennomgang og behandlet disse på nytt i vedlagte søknad. Vi har behandlet og redegjort for det komitéen mener man "må". I tillegg har vi også justert på en rekke bør-punkter.

Oversendelsen inneholder:

- Justert studieplan
- Vedlegg 1.1/samarbeidsavtaler 11 sider , 2.1/tabell undervisningspersonalet og 3.1/pedagogisk ansvarlig

3.1.2 Samarbeid med yrkesfeltet

Sakkyndig komité:

- *Dokumentere formelle samarbeidsavtaler med yrkesfeltet.*

Norsk Fotofagskole/ Studieplanen side xxx

- Norsk Fotofagskole har alltid hatt og har en tett, rik og aktiv relasjon til aktuelt samfunns og yrkesliv. Dette har alltid vært helt naturlig og viktig for skolen for å holde seg oppdatert. Samarbeidet er med aktuelle bedrifter, organisasjoner, relevante kultur-institusjoner og yrkesutøvende og aktuelle fotografer. Dette gir skolen og studiet en kontinuerlig og god kontakt med yrkesfeltet slik at det er i tråd med yrkesfeltets behov for kompetanse. Redegjørelse om dette er nå inkludert i studieplanen. I tillegg er det vedlagt formaliserte avtaler med aktuelle samarbeidsparter.

3.3.2 Utdanningens innhold

Sakkyndig komité:

- *Sørge for å oppdatere pensum med teori som er oppdatert og relevant i forhold til utviklingen I faget*

Norsk Fotofagskole/ studieplanen side 12-24

- *Pensumlisten er oppdatert og plassert inn i hver enkelt emnebeskrivelse og viser aktuelt pensum relatert til emne.*

3.3.4 Studieplanen

Sakkyndig komité:

- *Omarbeide studieplanen til å bli mer konkret både i innledningen, i beskrivelse av studiets struktur, innhold i emner og pensum.*
- *bli konsekvent i bruken av begrepene fotografi og fotograf i studieplanen for å tydeliggjøre om man beskriver innholdet i studiet eller yrke.*

Norsk Fotofagskole

- *Vi har omarbeidet studieplan til å bli mer konkret i innledning (s3), beskrivelse av struktur (s10) og innhold i emner og pensum (s12)*
- *For å gjøre studieplanen ytterligere oversiktlig har vi inkludert Evalueringsform, Omfang og Arbeidsmengde vist i timer delt inn i veiledning, undervisning og oppgaveløsning, og Pensum pr emne i Emnebeskrivelsene (s12-24)*
- *Rettet opp til konsekvent bruk av fotografi i beskrivelsen av studiet.*

3.4.1 Veiledning og oppfølging

Sakkyndig komité:

- *tydeligere beskrive i studieplanen og i beskrivelsen av enkeltemner hvordan veiledningen skal planlegges og gjennomføres, eller hvor mye tid som er satt av til veiledning av studentene*

Norsk Fotofagskole/ studieplanen side 12:

- *Beskrivelse av hvor mye tid som er satt av til veiledning av studentene er inkludert i beskrivelsene av emnene i Emnebeskrivelser (s12-24)*

3.5.1 Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse

Sakkyndig komité:

- *inkludere forholdstallet mellom faglig personal og studenter*
- *sende informasjon om utdanningens pedagogiske ansvarlige og det pedagogiske opplegget, I form av NOKUTs Tabell 2: Informasjon om den pedagogisk ansvarlige.*

Norsk Fotofagskole/ vedlegg 2.1 og vedlegg 3.1

- *Vi har oppdatert tabell 1, undervisningspersonell tilknyttet utdanningen. Dokumentet inneholder forholdstall mellom undervisningspersonale og studenter. I tillegg er tabellen oppdatert med skolens undervisningsassistenter.*
- *NOKUTs Tabell 2: Informasjon om den pedagogisk ansvarlige er vedlagt.*

3.5.3 Undervisningspersonalets størrelse og stabilitet

Sakkyndig komité:

- *dokumentere forholdstallet mellom undervisningspersonale og studenter.*

Norsk Fotofagskole/ vedlegg 2.1

- *Vi har oppdatert tabell 1, undervisningspersonell tilknyttet utdanningen. Dokumentet inneholder forholdstall mellom undervisningspersonale og studenter. Se forøvrig punkt 3.5.1 over som samsvarer med dette punktet.*

Forøvrig har vi følgende kommentarer til sakkyndig komité sine bør-punkter:

- *flytte læringsutbyttet «- kan vurdere eget fotografisk arbeid i forhold til regler for publisering av bilder i forskjellige medier, åndsverksloven og andre lover som regulerer personvern i forhold til fotografi og kunstnerisk praksis.» ned under kategorien ferdigheter*
 - *flytte læringsutbyttet «- kan oppdatere sin fotofaglige kunnskap på ny software og fototeknikkstyr.» ned under generell kompetanse*
 - *Samle og strukturere beskrivelsen av undervisningsformer og læringsaktiviteter I utdanningstilbudet fotografi slik at den indre sammenhengen i tilbudet ble tydeligere for potensielle søkere og studenter*
 - *inkludere praksis i bedrift som en del av utdanningen.*
- Skolen og studiet har og kommer til å fortsette å ha en aktiv..... -studentoppdrag*
- *LUB har blitt flyttet til de kategoriene komiteen foreslår.*

- *Vi har generelt prøvd å tydeliggjøre indre sammenheng og essensen i utdanningen i revideringen, spesielt i arbeidet med å samle mest mulig relevant informasjon i Emnebeskrivelsen (s12-24)*
- *På punktet om å inkludere praksis kan vi av erfaring si at dette ikke vil la seg gjøre. Vi har opp gjennom årene forsøkt praksis for studentene med svært varierte og dårlige erfaringer. Studentene har ikke fått god læring og det har oppstått en god del frustrasjon, og det viser seg svært vanskelig å skaffe relevante praksisplasser til alle studentene. Viser til punktene 3.1.4 og 3.5.2 som henviser til at dette ikke er en praksisbasert utdanning. Mye av vår erfaring er at det er mer med et løp som simulerer realistiske og yrkesrelevante oppdrag i kombinasjon med studentoppdrag for reelle kunder, ledet av yrkesaktive og erfarne fotografer som mentorer.*

4.2 Sakkyndig tilleggsvurdering

Tilbyder gjør i sitt tilsvarende rede for de endringer som er gjort etter sakkyndig rapport av 17.07.2015. Vi vurderer at den endringene som er gjort i beskrivelsene under punktene på en god måte tydeliggjør utdanningens innhold og indre sammenheng.

3.1.2 Samarbeid med yrkesfeltet

Tilbyder redegjør for de samarbeidsavtalene som foreligger i dag. Det tydeliggjør utdanningens kontakt med yrkesfeltet. Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte

3.3.2 Utdanningens innhold

Pensumet er oppdatert og beskrevet slik det er tenkt brukt i de ulike emnene i studieplanen. Dette bidrar til å tydeliggjøre pensumet direkte tilknytning til enkelt emner i studietilbudet. Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte

3.3.4 Studieplanen

Tilbyder har omarbeidet studieplanen slik at den både er tydeligere i beskrivelsen av studietilbudets innhold, struktur og indre sammenheng. Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte

3.4.1 Veiledning og oppfølging,

I beskrivelsene av emneleddene er omfanget av veiledningen beskrevet. Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Den vedlagte dokumentasjonen tydeliggjør punktene **3.5.1 Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse** og **3.5.3 Undervisningspersonalets størrelse og stabilitet**. Ja, kravene er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.3 Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Utdanningen anbefales godkjent.

5 Vedtak

NOKUT ved direktøren anser de faglige kravene for godkjenning av endring av navnet på fagskoleutdanningen fagfotograf ved Norsk fotofagskole AS til fotografi, samt endringer i studieplanen, som oppfylt. Utdanningen er stedbasert på 120 fagskolepoeng. NOKUT godkjenner derfor endringene.

Vedtaket gjelder utdanningen som er beskrevet i søknaden av 15. februar 2015 og i tilsynsrapporten. Vedtaket gjelder for studiestedet Norsk fotofagskoles lokaler i Trondheim.

Vedtaket er fattet med hjemmel i

- lov om fagskoleutdanning § 2
- forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 5-1 (1)

6 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av

- søknad datert 15. februar 2015, NOKUTs saksnummer 15/140-1
- tilsvar datert 27. august 2015, NOKUTs saksnummer 15/140-10

Vedlegg 1:

Sakkyndig komité

Kravene til sakkyndige står oppført i fagskoletilsynsforskriften kapittel 2. De sakkyndige skal vurdere om søknaden oppfyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning, jf. fagskoletilsynsforskriften kapittel 3.

Den sakkyndige komité har bestått av følgende medlemmer:

- **Høgskolelektor Jon Petter Evensen, Høgskolen i Oslo og Akershus**
Evensen er høyskolelektor ved Institutt for journalistikk og mediefag, HiOA. Mellom 2000 og 2005 var han koordinator for program for fotojournalistikk ved samme institutt. Evensen bidro ved et EU-finansiert prosjekt for å etablere fotojournalistutdanningen i Baku, Aserbajdsjan i 2010–2014. I årene 2005 og 2009 bidro han som fagsakkyndig ved NOKUT. Han har også virket som frilans kursholder i Norge og utlandet innen fotojournalistikk og billedredigering siden 2000. Han har bakgrunn som fotograf og arbeidet for Aftenposten 1990-2000, som frilansfotograf for Demokraten, Fredrikstad Blad og VG mellom 1985 og 1990. I 2010 ga han ut boken *Se! Lærebok i visuell avisjournalistikk* sammen med Anne H. Simonsen
- **Fotograf Peder Songedal**
Songedal har BA fra Editorial And Advertising Photography fra KIAD (nå University for the Creative Arts). Fra 1998 jobbet han som fotograf i Hydro Media, før han mellom 1999 og 2014 arbeidet som reklamefotograf. Han har 7,5 års erfaring fra styret i Norske Reklamefotografers Forening. Foreleste ett år ved Bilder Nordic School of Photography. Vært fullsponset av Apple (4 år) og Canon (3 år) og holdt foredrag og kursing og workshops for begge. Gjennom flere år holdt han jevnlig kurs for Aftenpostens fotografer, i tillegg til bl.a. Norges Fotografforbund, VG og Institusjonsfotografenes Forening. Fra 2012 har han solgt online fotokurs på Se og Lær. Høsten 2014 utvidet Songedal Se og Lær til å bli en full markeds plass for alle typer online-kurs, og jobber nå som grunder og rektor med ansvar for over 40 kurs med 17 kursholdere

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved fagskolen eller ha andre tilknytninger til tilbyder som kan medføre inhabilitet. De sakkyndige har erklært at de ikke er inhabile i saken.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.